

УДК 347.963

А.С. ХОМИЧ, Харківський національний університет внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

Ключові слова: інформатизація, комп'ютеризація, інформаційно-аналітичне забезпечення

Постійно зростаючий інформаційний потік вимагає істотного підвищення оперативності та ефективності роботи органів прокуратури, що сьогодні практично неможливо без впровадження новітніх комп'ютерних технологій. Автоматизація одержання, опрацювання, надання і використання всього обсягу інформації, що має відношення до питань охорони громадського порядку і боротьби зі злочинністю, а також інших відомостей, необхідних для правоохоронних органів і відповідних міністерств і відомств, є одним із головних завдань органів прокуратури згідно з Державною програмою боротьби зі злочинністю [1].

Правильна організація роботи прокурора та висока результативність багато в чому визначаються та досягаються на практиці своєчасним надходженням та наявністю в прокуратурі інформації, що містить певні (оперативні, звітні тощо) відомості про порушення законодавства в тій чи іншій сфері. У зв'язку з цим, кожному прокуророві необхідно пам'ятати, що правильне планування роботи неможливе без достатнього інформаційного забезпечення та аналітичної обробки одержаних матеріалів [2, с.277].

Діяльність органів прокуратури сьогодні практично неможлива без впровадження новітніх комп'ютерних технологій. Автоматизація одержання, опрацювання, надання і використання всього обсягу інформації, що має відношення до питань охорони громадського

порядку і боротьби зі злочинністю, а також інших відомостей, необхідних для правоохоронних органів і відповідних міністерств і відомств, є одним із головних завдань органів прокуратури [1].

Сьогодні проблемним є питання удосконалення інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури, особливо щодо адміністративної діяльності їх керівників. Треба зазначити, що цим напрямком дослідження опікувались В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, М.Й. Курочка, П.М. Каркач, Є.М. Попович, Ю.С. Шемшученко та інші вчені. Разом із тим, нагальною є проблема отримання сучасних рекомендацій стосовно удосконалення адміністративно-правових засад інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури, що і є метою статті.

Інформаційне забезпечення прокуратури визначають як діяльність прокурорсько-слідчих працівників, що спрямована на пошук, збирання, облік, нагромадження, розподіл, аналіз, збереження і передавання інформації, необхідної для здійснення наглядових та ненаглядових функцій прокуратур, виявлення й усунення недоліків в організації роботи органів прокуратури [2, с.275]. У таких умовах отримання нової інформації, зберігання і пошук вже створеною, адекватне розуміння і актуальне використання інформації стають дуже важкою справою, що вимагає часу, сил і засобів, створення спеціальних структур (систем), використання новітньої техніки і технології [3, с. 185].

Інформація, що використовується в повсякденній діяльності органів прокуратури, має ряд особливостей: великі об'єми інформації; різносторонність інформації, різносторонність джерел; багатократне повторення циклів отримання і обробки інформації в певній послідовності; різноманітність інформації за режимом доступу; конкретність та імперативність інформації.

В науковій літературі потреби в інформації, необхідної для розкриття злочину, розглядається з різних боків. Узагальнюючи по-

зиції науковців з цього приводу, дану проблему можливо представити наступним чином. Такі поняття, як інформація та інформаційне забезпечення, незважаючи на тісний зв'язок, розглядаються самостійно.

Варто погодитись з думкою вчених, що інформаційне забезпечення доцільно розглядати як одну з функцій державного управління. Так, Г.В. Атаманчук відзначає: «Особливу підгрупу специфічних функцій управління складають внутрішні управлінські функції державних органів: забезпечення законності, підготовка і підвищення кваліфікації державних службовців, комп'ютеризація, інформаційне забезпечення і т. д.» [3, с.187].

Отже, в процесі інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури виникають управлінські відносини. Поняття «Інформаційне забезпечення», на нашу думку, декілька ширше за змістом, чим поняття «інформатизація», під якою розуміється «сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки» (п.5 ст.1 Закону України «Про Національну програму інформатизації») [4].

Адміністративно-правові засади інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури України виявляються у принципах оперативності, повноти та достовірності інформації. Саме цим визначаються вимоги щодо об'єктивності інформації, її відповідності фактичній ситуації, стану законності та злочинності у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

При цьому, інформаційне забезпечення, його достовірність, оперативність та повнота, можна розглядати в якості своєрідного індикатора діяльності органів прокуратури Украї-

ни, відповідно до чого адміністративно-правове регулювання має спрямовувати роботу керівників органів прокуратури у напрямку формування на місцях ефективної системи інформаційно-аналітичного забезпечення. Відомче підзаконне адміністративно-правове регулювання, хоч і неповністю, але закладає певні позитивні зрушення у цьому напрямку, зокрема на прокурорів усіх рівнів покладений обов'язок щодо вжиття належних заходів щодо повсякденного збирання, накопичення, систематизації та опрацювання оптимального обсягу інформації [5, с.445].

З метою ефективної реалізації її повноважень по нагляду за виконанням законів, що діють на території України, надання допомоги працівникам прокуратури в оперативному пошуку нормативних актів, правильному й однаковому розумінні законодавства і його застосуванні в органах прокуратури ведеться систематизація законодавства [6]. Відділ правового забезпечення Генеральної прокуратури України, старші помічники прокурорів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, а також інших прирівняних до них прокурорів з питань правового забезпечення відповідно до своєї компетенції:

- ведуть систематичні картотеки нормативних актів, судової практики та публікацій на правові теми з урахуванням специфіки прокурорської діяльності;
- підтримують нормативні акти і кодекси України в контрольному стані;
- проводять консультативно-довідкову роботу, у тому числі з використанням комп'ютерної техніки;
- забезпечують свої апарати і підпорядковані прокуратури нормативними матеріалами і юридичною літературою;
- своєчасно інформують прокурорів та слідчих прокуратури про нове законодавство, беруть участь в організації та проведенні занять по його вивченню;
- забезпечують облік та зберігання нормативних актів та юридичної літератури тощо.

З 1994 р діє Угода про обмін правової інформації між країнами-учасниками СНД, що регламентує порядок інформаційних обмінів в рамках спеціально розробленого тематичного переліку. Кожна сторона країни-учасниці несе відповідальність за повноту, точність, достовірність і своєчасність надання інформації. Інтегрована база даних багатосторонніх домовленостей надає право на отримання, поширення і використання інформації в межах Угоди, що, потребує створення адекватного інформаційного законодавства у країн-учасниць, відповідно до системи правової інформації [6].

Для вирішення проблем інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури України комп'ютерною службою Генеральної прокуратури розроблена і поступово впроваджується «Концепція створення корпоративної інформаційної системи органів прокуратури України». Концепція реалізується у рамках національної програми інформатизації, при цьому враховується можливість інтеграції корпоративної інформаційно-обчислювальної мережі органів прокуратури України в загальну інформаційну систему правоохоронних органів України, а також інтеграцію в загальнодержавну інформаційно-обчислювальну мережу України [1].

Варто підтримати пропозицію щодо впровадження комплексної системи захисту інформації від несанкціонованого доступу, що значно покращить діяльність інформаційно-аналітичних служб на всіх рівнях правоохоронної системи, зменшить дублювання численних форм державної і відомчої звітності, допоможе ефективно координувати та обмінювати інформацію між різними відомствами. До того ж, розробка, узгодження та уточнення стандартів обміну інформацією між правоохоронними відомствами, сумісних зі стандартами, рекомендованими ООН та Радою Європи, посприє ефективності інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури [1].

Аналізуючи проблеми інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури,

можна говорити, що процесуальна діяльність пов'язана з аналізом і правовою оцінкою доказів по справі, може розглядатися як інформаційний процес, що опирається на особливі види інформації: докази по справі – з одного боку, та законодавче, нормативно-правове поле України – з іншого. Впровадження сучасних інформаційних технологій у зазначену діяльність потребує створення такого предметного інформаційного середовища, яке забезпечить слідчого прокуратури необхідними даними, мінімізує його затрати на виконання технічної роботи, що в результаті сприятиме якості й оперативності прийняття процесуального рішення.

Таким чином, можна говорити, що інформаційне забезпечення діяльності органів прокуратури має за мету інформаційне обслуговування прийняття процесуальних рішень, тобто це пошук та отримання потрібної для діяльності органів прокуратури інформації в необхідному місці на основі певних процедур із заданою періодичністю. Іншими словами, інформаційне забезпечення діяльності органів прокуратури можна визначити як комплекс соціально-економічних, науково-технічних, управлінських заходів щодо створення інформаційного середовища для виконання органами прокуратури своїх функцій. Інформаційне середовище формують джерела інформації, інформаційні ресурси, процедури обігу інформації і користувачі, при чому розробка методології кількісної і якісної оцінки інформаційних ресурсів та прогнозування потреб в інформації виступають головними чинниками у адміністративно-правовому забезпеченні діяльності прокуратури.

Тому інформаційне забезпечення діяльності органів прокуратури припускає вдосконалення його адміністративно-правової організації, проведення організаційних, науково-дослідних і інших заходів щодо підвищення його ефективності. Адміністративно-правова організація інформаційного забезпечення повинна враховувати специфічні особливості інформаційної сфери, бути здатною забезпе-

чити безперебійний обіг інформації та інформаційних ресурсів в повсякденній діяльності органів прокуратури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000166/inx44.php>.
2. Загородній В. Є. Інформатизація діяльності прокуратури: принципи та джерела / В. Є. Загородній // Митна справа. – 2011. – № 1 (73). – Ч. 2. – С. 274–278.
3. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : курс лекций / Г. В. Атаманчук. – М. : Омега-Л, 2004. – 584 с.
4. Закон України «Про Національну програму інформатизації» // ВВР України. – 1998. – № 27–28. – Ст. 181.
5. Курись А. С. Нормативно-правове регулювання організації та діяльності прокуратури України: проблеми та шляхи удосконалення / А. С. Курись // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 443–448 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11kactsu.pdf>.
6. Наказ Генерального прокурора України «Інструкція про порядок ведення систематизації законодавства в органах прокуратури» : від 22.04.2004 р., № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102.

Хомич А. С. Адміністративно-правові засади інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури / А. С. Хомич // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 1046–1049 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12xasdp.pdf>

Досліджено сутність інформаційного забезпечення діяльності органів прокуратури, на підставі аналізу відповідних наукових точок зору та законодавства визначено проблеми у правовому регулюванні відповідних відносин та запропоновано заходи щодо їх узгодження.

***

Хомич А.С. Административно-правовые основы информационного обеспечения деятельности органов прокуратуры

Исследована сущность информационного обеспечения деятельности органов прокуратуры, на основании анализа соответствующих научных точек зрения и законодательства определены проблемы в правовой регуляции соответствующих отношений и предложены мероприятия по их согласованию.

***

Khomich A.S. Administrative Bases of the Informative Providing of Activity for Organs of Office of Public Prosecutor

The essence of the informative providing of activity of organs of office of public prosecutor is investigated, on the basis of analysis of the proper scientific points of view and proper legislation problems are certain in the legal adjusting of the proper relations and measures are offered on their concordance.